

УДК 338.2

**АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ПРЕВЕНТИВНОГО УПРАВЛІННЯ
РИЗИКАМИ В УКРАЇНІ**

**ANALYSIS OF THE CURRENT STATE OF PREVENTIVE RISK
MANAGEMENT IN UKRAINE**

*докт. екон. наук І.М. Посохов, П.А. Падалка,
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», (м. Харків)*

*D. Sc. (Econ.) I.M. Posokhov, P.A. Padalka,
National Technical University
Kharkiv Polytechnic Institute (Kharkiv)*

Превентивне управління ризиками – науково-методичний комплекс заходів з управління підприємством (компанією, організацією), заснований на розробці та реалізації скоординованих запобіжних дій, націлених на запобігання та мінімізацію шкоди від впливу ризиків, максимізацію власного капіталу та забезпечення прибутковості її діяльності [1, 2, 3, 4]. Превентивне управління ризиками базується на методах, метою яких є своєчасна ідентифікація схильності до всіх видів ризиків, обмеження можливих втрат, а також посилення профілактичних заходів щодо зниження рівня ризиків, у тому числі: обмеження та/або неприйняття ризику; формування та актуалізація нормативної бази; контроль; інформування керівництва та складання управлінської звітності; розвиток технологій; забезпечення безпеки тощо [4, 5].

Процес управління ризиками обґрунтовує превентивне управління ризиками, безперервну оцінку наявних ризиків та інтеграцію цих процесів у спільну діяльність із прийняття рішень протягом усього життєвого циклу проекту чи бізнес-процесу. Процес превентивного управління ризиками містить 6 етапів, за допомогою яких ризик-менеджер управляє поточними ризиками, розробляє та виконує стратегії управління ризиками та здобуває уроки зі свого досвіду для використання на рівні всього підприємства: виявлення ризиків, аналіз ризиків, планування ризиків, моніторинг ризиків, коригування ситуації, накопичення досвіду.

Якщо звернутися до досвіду сучасних підприємств, то обґрунтування застосування превентивних заходів в управлінні ризиками на підприємстві сприяє розгляду основних аспектів превентивної функції страхування, де оцінка ризику є основним елементом реалізації превентивної функції страхування, що визначає напрями превенції, а економічне стимулювання та правова дія знаходяться як у прямій, і у зворотному зв'язку між собою.

Також, превентивна функція страхування проявляється у вигляді комплексу взаємопов'язаних елементів, ефективність використання та питома вага кожного з яких відбиваються на результатах реалізації цієї функції.

Особливості превентивної функції страхування доводять те, що за допомогою страхування можлива організація комплексу заходів, спрямованих на зниження ймовірності виникнення несприятливих подій та усунення наслідків їх прояву. Дані заходи зумовлюються їх економічною доцільністю і характеризуються взаємною економічною вигодою для страхувальника та страховика, де в рамках практичної реалізації превентивної функції страхування постає як елемент системи управління ризиками підприємства.

Контроль результатів ефективності впливу на ризики (ведення статистики збитків, встановлення розміру збитків тощо) сприяє більш точній ідентифікації ризиків (встановлення ймовірності настання ризиків, визначення вартості майна підприємства, якому загрожують ті чи інші ризики) сприяє вибору ефективнішого методу впливу на ризик. Іншими словами, фахівці страхової компанії оцінюючи ризикозахищеність предмета страхування, беруть до уваги організацію заходів щодо запобігання настанню несприятливих подій, а також заходів, спрямованих на скорочення втрат у разі виникнення несприятливих подій.

Фахівці з управління ризиками на підприємстві, здійснюючи подібні заходи, впливають на вартість та умови страхування. Таким чином, при взаємодії страхування та системи управління ризиками має місце коригування системи управління ризиками на підприємстві або відповідно до вимог страховика, або внаслідок цілеспрямованих дій з боку підприємства щодо досягнення такого рівня ризикозахищеності предмета страхування, які здатні забезпечити необхідні умови страхування.

Реалізація превентивної функції страхування створює суттєвий резерв для розвитку діяльності страховиків за рахунок організації комплексної передстрахової експертизи ризиків, здійснення заходів щодо впливу на ризики, що сприяє оптимізації комплексної взаємодії страхувальника та страховика.

[1] Воронина, В. М. Превентивное антикризисное управление промышленным предприятием на основе диагностики: дисс...д-ра. эк. наук 08.00.05/В.М. Воронина; Санкт-Петербургский гос. ун-т. экономики и финансов. – Санкт-Петербург, 2009. – 357 с.

[2] Дикань В. Л. Дослідження міжнародних стандартів управління ризиками / В. Л. Дикань, І. М. Посохов // Бізнес Інформ. – 2014. – № 1. – С. 314-319.

[3] Posokhov I.M. Improved of approaches to the risk classification of industrial enterprises (англ. мова) / Posokhov I.M., Zhadan U.V. // Менеджмент и маркетинг інновацій. – 2016. – № 4. – С. 285-300.

[4] Посохов І. М. Науково-методичний підхід до обчислення оптимального рівня франшизи страховими компаніями України, як складова систем управління ризиками промислових підприємств / І. М. Посохов, П. О. Івашенко, Ю. В. Жадан // Проблеми системного підходу в економіці. – 2019. – № 1(69). – С. 19-25.

[5] Посохов І.М. Теоретичні та практичні аспекти управління ризиками корпорацій: монографія / І. М. Посохов. – Харків.: ПВПП «Слово», 2014. – 499 с.